I. Những điều trông thấy

Lm. Phêrô Trần thế Tuyên

Rôma, thánh đô, là kinh thành muôn thuở

Tại sao gọi là Rôma: *Theo Bách Khoa tự điển toàn thư:* Theo truyền thuyết Romulus (khoảng 771-716 TCN và Remus (771-753 TCN) là hai anh em sinh đôi trong truyền thuyết sáng lập của thành Roma. Họ là con của Rhea và vị thần chiến tranh Ares. Theo truyền thống được ghi chép làm lịch sử bởi Plutarch và Livy, Romulus trở thành vị vua đầu tiên của Vương quốc La Mã. Romulus and Remus nằm trong số những đứa trẻ hoang dã trong thần thoại và hư cấu nổi tiếng.

Cũng theo truyền thuyết nầy cặp song sinh Romulus và Remus sẽ được thừa kế vương quốc Anbơ nhưng bị cướp mất ngôi và thả trôi sông Tevere (cũng gọi là Tiber) và được một con sói cái cứu sống. Con sói đã nuôi sống họ bằng cách cho bú. Rồi họ được các mục đồng mang về. Đến năm 18 tuổi, Romulus cho xây thành và đặt tên là Roma, theo tên của mình, rồi giết Remus để bảo vệ ngai vàng. Ông lên ngôi vua và thiết lập Vương quốc La Mã vào ngày 21 tháng 4 năm 753 TCN.

Cách chung: Dân tộc nào cũng muốn thần thánh hoá dân nước của mình. Nên thường mượn một

Sông Tevere (Tevere) dài 406 Km. nằm phía Tây Vương cung Thánh đường Thánh Phêrô.

truyền thuyết về nhân vật sáng lập là con của thần linh. Con Rồng, cháu tiên của Việt Nam cũng không đi ngoài phạm trù của truyền thuyết thần thánh hoá nầy.

Vatican được thành lập khi nào? Tại sao có tên Vatican (*Viết theo Richard G. Malloy)*

Như chúng ta biết Vatican là quốc gia nhỏ nhất, độc lập, được thành lập do hiệp ước Latêranô năm 1929. Cả nước Vatican chỉ rộng gần nửa triệu mét vuông và chỉ gói gọn trong 900 công dân. Tuy nhiên Vatican có đủ mọi cơ cấu tổ chức của một quốc gia độc lập: Tổng thống, thủ tướng, các thánh bộ, toà án tối cao, ngân hàng, bưu điện và đội ngũ lính Thụy Sĩ để duy trì an ninh kiểm soát cơ bản.

Thánh Phêrô, vị Giáo Hoàng tiên khởi, đến Rôma truyền đạo, chết tại Rôma và được chôn cất dưới hầm mộ của Vương Cung Thánh đường thánh Phêrô. Ngài được coi là vị giáo hoàng đầu tiên của Giáo Hội và sống ở Rôma. Vương cung thánh đường thánh Phêrô đầu tiên xây dựng dưới thời hoàng đế Constantinô từ năm 315-333. Đức Giáo Hoàng Symmachus (498-514 AD) đã xây dựng một cung điện trên đất Vatican. Tuy nhiên cung điện Giáo Hoàng vẫn ở Laterano cho đến năm 1377 khi Đức Giáo Hoàng trở về từ Avignon.

Không có nguồn chắc chắn để trả lời cho câu hỏi nầy. Đa số thiên về ý kiến nầy: Vatican do từ "VATES" trong tiếng Latinh có nghĩa "tellers of the future." Dịch nôm na là thầy bói, vì lúc đó có nhiều kiếm sống với nghề thầy bói dọc theo bờ sông Tiber.

Theo những nguồn tin hiếm có do John Allen cung cấp trong*: "All the Pope's Men: The Inside Story of How the Vatican Really Thinks Vatican."* Thì dù toàn bộ Vatican theo giá cả thị trường trị giá một tỷ mỹ Kim. Tuy nhiên, nó chứa đựng những tài sản vô giá cho cả thế giới như Bảo tàng Viện Vatican, những tuyệt tác điêu khắc của Micheangelo như tượng Pieta. Nói "vô giá!" vì không thể định giá bán hay nói

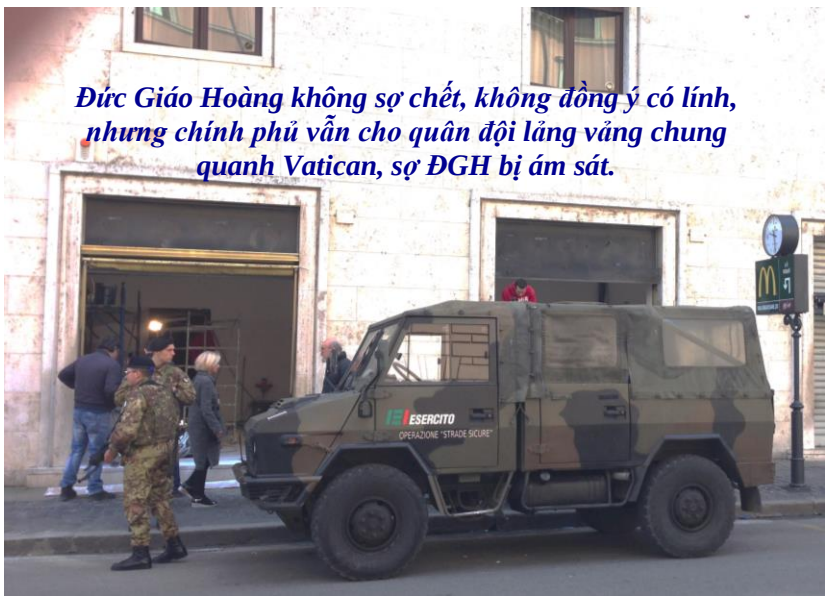

Đức Giáo Hoàng không sợ chết, không đồng ý có lính, nhưng chính phủ vẫn cho quân đội lảng vảng chung quanh Vatican, sợ ĐGH bị ám sát.

đúng hơn đó là gia sản ngàn đời của Vatican. Vì "vô giá!" nên nhiều người nghĩ Vatican giàu vô cùng, sao không lấy tiền đó mà giúp đỡ những người nghèo khổ trên khắp thế giới. Không phải vậy! Trong thực tế, ngân sách hàng năm của Vatican là khoảng $ 260,000,000. Những 260 triệu Euro! Chúng ta nghĩ là quá to tát. Không cứ so với Bill Gates, tài sản trị giá $ 40 tỷ USD và Warren Buffet là trị giá $ 25 tỷ USD và tổ chức The Salvation Army cũng có hơn 1.5 tỷ USD. Chúng ta cũng đừng hiểu lầm là Toà Thánh Vatican có quyền trên những tài sản (tiền mặt và bất động sản) của các địa phận trên thế giới. Không đâu! Mỗi địa phận có tài sản riêng và chỉ đóng góp phần nào cho Vatican mà thôi. Cũng như đừng hiểu là địa phận hay Đức Giám Mục có quyền xài tiền của Giáo xứ! Không đúng chút nào! Giáo xứ có tài sản riêng và chi dụng cho giáo xứ. Giáo xứ có bổn phận giúp cho địa phận phần nào, chứ không phải địa phận có quyền lấy tiền của giáo xứ. Nên tiền chúng ta bỏ rổ nơi giáo xứ của mình là thuộc giáo xứ mình có cơ sở. Nếu ai có chút quan tâm về tài chánh của giáo xứ thì hàng năm ban tài chánh đều có báo cáo bằng văn bản, bao nhiêu tiền vô và xuất ra bao nhiêu tiền cho những mục đích nào theo qui định của Toà Giám Mục.

Lính Thuỵ Sĩ gác cổng rất nghiêm túc, chận lại từng người, từng xe, chào và hỏi giấy.

Tại sao Vatican được gọi là thánh đô hay kinh thành muôn thuở?

Thánh Phêrô ở tại Rome. Tông đồ Công Vụ cho biết: Thánh Phêrô và Thánh Matcô đi đến Rôma để truyền giáo và thành lập cộng đoàn Kitô hữu đầu tiên ở đây. Giáo hội Công giáo, sống theo câu nói bất hủ của Thánh Ambrosiô (năm 397) như sau: "Ubi Petrus ibi ecclesia, et ibi ecclesia vita Eterna" ở đâu có Phêrô, ở đó có Giáo Hội. Nơi nào có Giáo Hội thì có sự sống đời đời. Chúa đặt nền tảng vững bền muôn thuở cho Giáo Hội trên Phêrô: "Phêrô, con là đá, trên đá nầy ta sẽ xây Giáo Hội Ta và dù cửa hỏa ngục có phá cũng không sụp đổ" (Matt. 16:18). Nên Rôma là thánh đô, vì

Nhà thờ Domine Quo Vadis?
Lạy Chúa Ngài đi đâu?
Phêrô đã có mặt sớm ở Roma, giảng dạy và qua đời tại đây.

Phêrô là thánh và GH trường tồn vì xây trên Phêrô là đá. Lịch sử chứng minh: Suốt 300 năm Giáo Hội sơ khai bị bách hại bởi các hoàng đế Rôma, các tông đồ, các người Công Giáo trốn chui trốn nhủi…. nhưng rồi vẫn tồn tại và phát triển mạnh. Cả trăm ngàn người Việt Nam bị giết chết vì đạo, nhưng đạo Công Giáo vẫn phát triển mạnh mẽ cho đến ngày nay. Xin trích lời nói rất chính xác của một Giám Mục Việt Nam: " Người tìm cách phá đạo là người làm cho đạo mạnh hơn! Vì người ta thích nghe theo người bị đàn áp!"

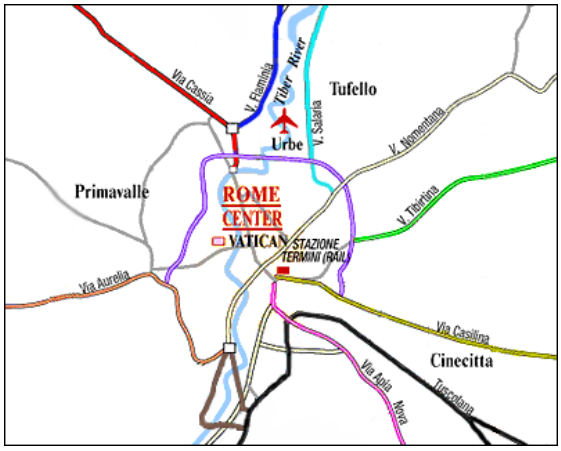

Đường nào cũng đến La Mã! Đây là một danh ngôn từ tiếng latinh: "Mille viae ducunt homines per saecula Romam" Tất cả mọi nẻo đường đều dẫn người ta tới La Mã! được tìm thấy trong Liber Parabolarum, 591 (1175), do Alain de Lille viết. Alain là nhà thần học Công Giáo người Pháp sinh năm 1128 ở Lille và chết năm 1202/1203. Câu nói nầy đúng về mặt (1) địa dư, Roma là trọng điểm qui tụ kinh tế của Âu Châu; về mặt (2) văn hoá nghệ thuật và lịch sử: thành phố cổ có nhiều di tích lịch sử để xem và học hỏi và không đâu có những kiến trúc đáng ngưỡng mộ như ở Ý; về mặt (3) tôn giáo: Chúa thành lập Giáo Hội ở Do Thái, nhưng ảnh hưởng của La Mã quá lớn, các thánh tông đồ và các nhà truyền giáo cứ theo sự bành trướng của đế quốc mà truyền đạo, rồi dần dà kitô giáo hoá cả đế quốc cho đến nỗi những dấu tích hay đền thờ của ngoại giáo thời xưa không còn ở Rôma nữa.

Do sự quan phòng và xếp đặt của Thiên Chúa: Nếu Giáo Hội Công Giáo mà thánh đô còn ở Do Thái hay một nước nào ở vùng đó như Constantinople, thì tôi nghĩ khó phát triển, vì chung quanh toàn các nước Hồi Giáo, nhiều cuộc chiến đẫm máu sẽ xảy ra, cho đến bây giờ, người Công Giáo vẫn không thể giữ đạo ở các nước Hồi Giáo nầy. Nếu thánh đô Công Giáo thiết lập ở những nước nầy thì chắc không mấy ai dám đến thăm Đức Giáo Hoàng, vì khủng bố luôn rình rập….Mấy ai trong chúng ta nghĩ đến một cuộc hành hương ở các quốc gia nầy không? Đúng là "Thầy ở cùng các con mọi ngày cho đến tận thế" (Mat. 28:20) Chúa dự liệu tất cả cho Giáo Hội của Ngài.

Giáo triều Rôma: Giáo triều Rôma hiện nay gồm: Phủ Quốc vụ khanh, 9 Thánh bộ, 3 Tòa án, 11 Hội đồng và 3 Văn phòng. Cơ cấu này có vẻ giống cơ chế tam quyền phân lập của các nhà nước thế tục: Các Thánh bộ được coi là cơ quan lập pháp, các Tòa án là cơ quan tư pháp, các Hội đồng là cơ quan hành pháp.

Trong thực tế cuộc sống, mỗi khi nghe đến Giáo Triều Rôma, chúng ta nghĩ đến một cái gì xa xôi và chúng ta không cần biết họ là ai hay không có một cơ may nào tiếp xúc với họ. Trong bài viết đơn sơ và rất hạn chế nầy, tôi chỉ xin nói về một bộ là bộ Giáo Lý Đức tin và vài việc làm cụ thể của họ.

Bộ Giáo lý Đức tin: *(CDF - Congregatio pro Doctrina Fidei)* có trách nhiệm bảo vệ giáo lý đức tin và luân lý Công giáo, xem xét các vấn đề về giáo lý, thúc đẩy việc học giáo lý, cổ vũ những nghiên cứu và các hội nghị về vấn đề này. Bộ cũng đánh giá ý kiến của các nhà thần học, lên án hay phản bác những lý thuyết được Giáo Hội Công Giáo coi là sai lạc, sau khi tham khảo ý kiến các Giám mục liên hệ; các tác giả có quyền tự biện hộ. Bộ này liên hệ có trách nhiệm điều hành Ủy ban Giáo hoàng về Thánh kinh và Uỷ ban Thần học và được coi là Bộ quan trọng nhất của giáo triều.

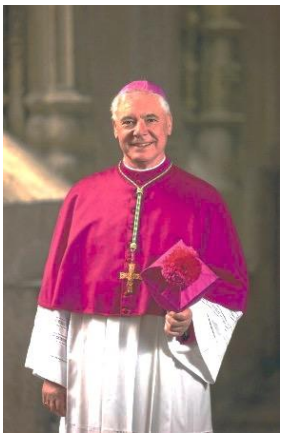

Bộ Giáo Lý đức tin có những bộ trưởng rất nổi tiếng trên thế giới:

- Hồng Y Bộ trưởng Joseph Ratzinger từ tháng 11.1981 – Tháng 4. 2005.
- Hồng Y bộ trưởng William Joseph Levada, người Mỹ từ tháng 5.2005 đến tháng 6.2012
- Và hiện nay Hồng y Gerhaud Ludwig Muller từ tháng 7. 2012 *(người trong hình)*

Có nhiều chuyện bộ Giáo Lý đức tin đã làm, cụ thể là:

Ra vạ tuyệt thông cho Cha Roy Bourgeois, dòng Maryknoll, ngày 4.10.2012

Tội phạm: Ngày 9.8.2008 tham dự thánh lễ truyền chức linh mục cho phụ nữ ở Lexington, Kentucky, USA. Bà Janice Sevre-Duszynska, 58 tuổi, có chồng con đã được chịu chức linh mục trước sự chứng kiến của 150 người và có cả Cha Roy Bourgeouis tham dự và giảng lễ.

Cha Roy Bourgeois sinh ngày 27 tháng 1 năm 1938 ở Louisisana, USA. Chịu chức linh mục năm 1972 cho Maryknoll society of Apostolic life – tu hội linh mục tu sĩ ở Mỹ chuyên truyền giáo ở các nước Á Châu như Trung Hoa, Nhật, Đại Hàn và các

Lễ phong chức linh mục cho phụ nữ. Nữ Giám Mục đang đặt tay truyền chức. Có chút ít khác biệt: Bà cha được ngồi.

nước Châu Mỹ Latinh và Phi Châu. Maryknoll là tên của ngọn đồi ở làng Ossining, Westchester County, New York, nơi có nhà mẹ của Maryknoll. Thành viên cũng gọi là Maryknollers.

Cha Roy nguyên là một linh mục công giáo rất tài giỏi và hăng say trong việc tranh đấu cho nhân quyền, cũng như bênh vực và gần gũi với người nghèo hèn và cô thân. Một trong những giới mà Cha bênh vực là quyền bình đẳng giữa nam nữ và vấn đề là: tại sao phụ nữ không được làm linh mục? Tại sao Giáo Hội có quyền truyền chức linh mục cho người nam mà không có quyền làm chuyện đó cho phụ nữ? Tại sao nam giới có quyền nói rằng: tôi được Chúa gọi làm linh mục, còn phụ nữ thì không? Để nói lên cách mạnh mẽ lập trường bệnh vực cho nhân quyền, cho công lý, cha đã tham dự thánh lễ truyền chức linh mục cho bà Janice Sevre-Duszynska, ở Lexington, Kentucky như đã nói trên.

Hậu quả:

Tháng 5. 2008 Bộ Giáo Lý đức tin chính thức ra quyết định rằng: Tất cả những phụ nữ nào chịu chức linh mục và những ai tham dự cách nầy cách khác đều bị vạ tuyệt thông tiền kết. Ngày 9. Tháng 8. 2008, Fr. Roy Bourgeois đã đồng tế và giảng trong lễ truyền chức bà Janice Sevre-Duszynska với nhóm Phụ Nữ Linh Mục Công Giáo. Như vậy Roy Bourgeois đã bị vạ tuyệt thông tiền kết.

Xin làm sáng tỏ một chút sự khác biệt giữa những hình phạt thường gọi là treo chén (suspension); vạ tuyệt thông (excommunication) và hoàn tục (laicicision):

Treo chén, tức hình phạt áp dụng cho giáo sĩ, do một tội phạm nào đó, nhằm hạn chế quyền thi hành chức vụ linh mục. Thí dụ: không được coi xứ, không giảng dạy hay công tác mục vụ công khai. Những linh mục nầy có thể dâng lễ riêng và giữ tất cả những luật buộc cho giáo sĩ như đọc kinh thần vụ, hay giữ những sinh hoạt căn bản của linh mục như cấm phòng….và thường được chỉ định ở chỗ nào đó. Họ sẽ được phục hồi năng quyền trong một thời gian nào đó. GL. 1333 và 1334

Vạ tuyệt thông (excommunication): Cắt đứt mọi năng quyền dành cho linh mục như dâng lễ riêng hay đồng tế… tuy nhiên linh mục vẫn phải giữ luật độc thân và đọc kinh thần vụ. Dù tuyệt thông, nhưng vẫn còn nằm trong những dược hình, tức vẫn chờ ngày sám hối và phục hồi quyền làm linh mục. Hiện tại, trong GH Công Giáo nhiều linh mục bị vạ tuyệt thông vì ấu dâm, tức child abuse. GL. 1331

Hoàn tục (laicision): Cho trở thành giáo dân, không còn phải đọc kinh thần vụ hay giữ luật độc thân… họ có quyền đi lập gia đình và có bí tích hôn phối. Tuy nhiên những người nầy vẫn có chức linh mục, vì chức linh mục đời đời. Nên khi cần kíp như xức dầu trong cơn nguy tử…. họ vẫn được làm nếu có người yêu cầu và không sao tìm ra linh mục. Chính ở điểm nầy mà chúng ta thấy, linh mục dù có vợ vẫn ban được bí tích xức dầu, chứ không phải là thầy phó tế.

Bây giờ là Ông Roy Bourgeois

Vạ tuyệt thông tiền kết, tức đã "kết" sẵn, bất cứ ai phạm thì bị vạ không cần tuyên bố. Tuy nhiên Bộ Giáo Lý Đức Tin đã gửi thư yêu cầu Cha Roy nếu muốn thì được gia hạn 30 ngày kể từ ngày 21.10.2008 để công khai nhìn nhận tội mình đã phạm chống lại huấn quyền. Cha Roy từ chối. Như vậy vạ tuyệt thông tiền kết đã áp dụng cho Cha Roy từ ngày 24.11.2008

Cho hoàn tục (laicision) Cha Roy Bourgeois, dù sau khi đã bị vạ tuyệt thông tiền kết, Ngài vẫn khăng khăng giữ lập trường ủng hộ phụ nữ làm linh mục và Ngài kết án Giáo Hội là bất công và kỳ thị *" Dù Vatican và dòng Maryknoll khai trừ tôi, nhưng họ không thể loại bỏ vấn đề đối xử bất bình đẳng về giới tính trong Giáo Hội. Đòi hỏi bình đẳng nam nữ là căn để của công bình và giá trị chính đáng không thể phớt lờ. Nên loại bỏ việc truyền chức linh mục cho phụ nữ là bất công lớn xúc phạm phụ nữ. Chính Thiên Chúa đáng yêu kêu gọi cả nam và nữ làm linh mục"*

Hậu quả: Ngày 4.10.2012, Bộ Giáo Lý đức tin tuyên bố cho Cha Roy Bourgeois hoàn tục. Ngày 19.11.2012 dòng Maryknoll cũng tuyên bố khai trừ Roy Bourgeois khỏi dòng vĩnh viễn và yêu cầu hoàn tục như Bộ Giáo Lý Đức tin công bố. GL. 1337) Hoàn tục có nghĩa là trả linh mục hay Giám Mục về làm giáo dân để họ có thể lập gia đình, nếu họ muốn. Nên hoàn tục không nằm trong phạm trù dược hình mà là phạt và khai trừ.

Nằm sấp úp mặt nghe kinh cầu các Thánh.

Không quá đáng để cho một so sánh: Bộ Giáo Lý Đức Tin giống như bộ công an của chính phủ vậy. Bộ không tuyệt đối áp dụng biện pháp khai trừ, nhưng nếu đương sự tiếp tục chống lại học thuyết hay giáo điều Công giáo thì đành phải bỏ. Điều đó không có nghĩa là thiếu bác ái hay thiếu lòng quảng đại tha thứ, nhưng là áp dụng đúng câu Chúa dạy trong Phúc Âm Mat. 18:15-17 " Nếu anh em ngươi có tội, hãy

xây dựng nó cách riêng tư trước… Nếu nó không nghe, mời thêm vài anh em làm nhân chứng…. và nếu nó cũng không nghe thì đưa ra cho Giáo Hội và nếu nó cũng không nghe Giáo Hội thì hãy coi nó như dân ngoại hay người thu thuế”

Trở lại chuyện Roy Bourgeois, Vatican đã có giáo huấn tức Magisterium về chuyện không được phong chức cho phụ nữ….Cha Roy biết chuyện đó hơn ai hết mà vẫn cố tình không những ủng hộ mà còn tích cực tham gia và giảng dạy trong thánh lễ giả tạo nầy. Bị vạ tuyệt thông và yêu cầu hối lỗi công khai… Roy khước từ…. và Vatican sẽ phải theo luật mà thi hành. Ai cũng tiếc vì mất Cha Roy tài giỏi… nhưng không có cách nào khác.

Làm tôi xét mình……...

Nhìn thấy thánh đô Rôma, nhìn thấy vô số linh mục tu sĩ trong chiếc áo dòng đi học và đi làm việc ở Rôma, tôi phải xét mình:

1/ Có nhiều chuyện thánh trong tôi và chung quanh tôi: Tôi có chức thánh linh mục đời đời. Tôi dâng Thánh lễ, tôi đọc sách Thánh, tôi rước mình máu thánh chúa, tôi hát thánh ca, tôi sống gần toà thánh, tôi có dịp đồng tế với Đức Thánh Cha, tôi có dịp sống mùa chay thánh….. nhiều “thánh” vô kể… nhưng nhiều khi tôi không là thánh. Trong gia đình anh chị em cũng được vây quanh bởi những điều thánh: Xuất thân từ chủng viện thánh Quý, từng học kinh thánh, trong nhà thì nhiều hình Chúa và các thánh, mỗi ngày làm dấu thánh giá đôi ba lần…. Nhưng không chắc chúng ta là thánh… Lý do: chúng ta chỉ dùng hay xài hay chưng bày hay trình diễn chuyện thánh… nhưng không hề xin Chúa thánh hoá chúng ta. Chính vị vậy mà khi ai chạm đến tự ái hay nói điều gì làm chúng ta không thích là chúng ta xài được ngay những cái không là thánh chút nào, như chúng ta chửi tục, mắng mỏ hay trù dập người khác…

2/ Nhiều khi tôi thấy Giáo Hội Công Giáo quá khó khăn và lỗi thời như quyền bính tập trung nơi giáo sĩ… còn giáo dân thì chỉ vâng vâng dạ dạ…Có một điều tôi hay quên: Giáo Hội là Mẹ. Bà Mẹ nào cũng thương con, lo cho con và sợ con mình hư. Chính vì vậy mà hay nhăn nhó, cau có hay có kỷ luật…. Cám ơn Mẹ Giáo Hội đã khó khăn với con… nhờ vậy mà con nên người… nên người hữu ích cho bản thân và cho người khác. Giáo Hội công giáo có đông tín đồ nhất thế giới là nhờ khó khăn và kỷ luật. Nhà dòng nào càng nhặt nhiệm lại càng có người đi tu. Giáo Hội càng khó khăn, con cái càng nên thân.